

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/124/2023
Identifikačné číslo spisu:	8514200951
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8514200951.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ S. I., narodeného XX. M. XXXX, Y., S. XX, 2/ E. I., narodenej XX. J. XXXX, Y., S. XX, 3/ S. I., narodeného XX. Z. XXXX, Y., S. XX, zastúpených advokátom JUDr. Ladislavom Riedlom, Prešov, Slovenská 46, proti žalovaným 1/ EDYPLUS s.r.o., Piešťany, Žilinská cesta 130, IČO: 36258881, zastúpenej AK JUDr. Marek Hic, s.r.o., Martin, P.O. Hviezdoslava 10625/23B, IČO: 36865036, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marek Hic, 2/ DUPOS dražobná, spol. s.r.o., Trnava, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 36233935, zastúpenej advoconsulting s.r.o., Trnava, Tamaškovičova 17/2742, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Marián Fečko-Čegiň, o prikázanie žalovaným zdržať sa dražby, vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 2C/44/2014, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. marca 2021 sp. zn. 23Co/8/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 23. marca 2021 sp. zn. 23Co/8/2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) ostatným rozsudkom z 23. októbra 2019 č. k. 2C/44/2014-590 žalobu zamietol, zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením prvostupňového súdu z 08. apríla 2014 č. k. 2C/44/2014-250 a zaviazal žalobcov 1/ až 3/ (ďalej spolu aj „žalobcovia“) nahradiť žalovanej 1/ a 2/ (ďalej spolu aj „žalované“) trovy konania. 1.1. Žalobcovia v priebehu konania ustálili žalobný petit tak, že navrhli, aby súd prikázal žalovaným zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou konkrétne určených nehnuteľností. Po citovaní ustanovení §§ 151a, 151b, 151e a 151j OZ a vyhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. K neprijateľnosti žalobcami napádaných zmluvných podmienok uviedol, že nezistil žiadne také neprijateľné podmienky, ktoré by odôvodňovali zakázať žalovanej 1/ výkon dobrovoľnej dražby. Rovnako tak nepovažoval námietku žalobcov o nepomere medzi dlhom a cenou nehnuteľností za dôvodnú. V tejto súvislosti uviedol, že dlh zo zmluvy o úvere bol k 16. decembru 2017 (t.j. pred postúpením pohľadávky) vo výške okolo 30.000 eur, pričom od postúpenia pohľadávky žalobca 1/

neplatil na dlh žiadne splátky. Námitku žalobcov ohľadne ohodnotenie založených nehnuteľností znaleckým posudkom vypracovaným pre účely dobrovoľnej dražby považoval prvostupňový súd za v súčasnosti už bezpredmetnú, pričom pre prípad nesúhlasu s ohodnotením založenej nehnuteľnosti má povinná osoba možnosť podať žalobu o neplatnosť dražby po jej vykonaní. Súd sa stotožnil s názorom žalovanej 2/, že nie je daná jej pasívna legitímácia v tomto konaní, čiže žalovaná 2/ nie je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia vykonať dražbu. Absencia pasívnej legitímácie, ktorú súd v konaní stále skúma, je zamietnutie žaloby. Prvostupňový súd uzavrel, že keďže nezistil vo vzťahu k žalovanej 1/ existenciu okolností, ktoré by boli spôsobilé žalobe vyhovieť a vo vzťahu k žalovanej 2/ absentuje pasívna legitímácia, žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.2. Na záver súd poznamenal, že aj keby súd pripustil zmenu žaloby a posudzoval oprávnenosť nároku žalobcov aj z pohľadu premlčania výkonu záložného práva a pohľadávky, pre ktorú je dobrovoľná dražba vykonávaná, aj v takom prípade by žalobe nebolo možné vyhovieť. Aj keby pohľadávka žalovanej 1/ bola skutočne premlčaná, je potrebné uviesť, že v zmysle § 151j ods. 2 OZ sa záložný veriteľ môže uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná. Premlčanie zabezpečenej pohľadávky teda priamo zo zákona nie je prekážkou výkonu záložného práva, a to najmä nie za okolností, ako tomu bolo v tomto prípade, keď samotní žalobcovia dosiahli prostredníctvom súdu predbežný zákaz výkonu záložného práva, teda znemožnili žalovanej dočasne jej výkon a následne namietli jeho premlčanie. Uvedený prípad potvrdzuje, že nie vždy musí premlčacia doba pri pohľadávke a výkone záložného práva plynúť totožne a môže dôjsť k situácii, keď napriek premlčaniu pohľadávky nie je premlčaný výkon záložného práva. Predovšetkým na tieto situácie bola prijatá uvedená úprava.

1.3. Súd zároveň zrušil neodkladné opatrenie nariadené jeho uznesením z 8. apríla 2014, a to v zmysle 335 ods. 1 CSP, keďže žaloba bol zamietnutá.

1.4. O nároku na náhradu trov súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

2. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ostatným rozsudkom z 23. marca 2021 sp. zn. 23Co/8/2020 zmenil rozsudok tak, že žalované sú povinné zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, zrušil výrok II. rozsudku a priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovaným v rozsahu 100%.

2.1. Najskôr uviedol, že napriek tomu, že súd prvej inštancie zistil skutočnosti, ktoré boli rozhodujúce pre rozhodnutie vo veci samej, tieto skutočnosti nesprávne tak skutkovo, ako aj právne posúdil. Podľa jeho názoru preto boli splnené podmienky podľa § 388 CSP na zmenu súdneho rozhodnutia. Po interpretácii inštitútu dobrovoľnej dražby v podstatnom uviedol, že žalobcovia „[v] konaní predložili dôkazy o úplnom vyrovnaní dlhu. Napriek tomu, že žalobca v 1. rade v istom období prestal riadne a včas splácať uver, v priebehu konania dlh splatil. Táto okolnosť potvrdzuje viaceré stanoviská odvolacích súdov, že výkon záložného práva dražbou založenej nehnuteľnosti, najmä ak ide o obydlie, je možnosťou poslednou - ultima ratio (napr. rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/108/2011). Naviac žalobcovia uniesli dôkazné bremeno k preukázaniu, že dlh vyrovnali, teda, že zanikol záložné právo (§ 151 md OZ) ... Žalobcovia ako účastníci spotrebiteľskej zmluvy majú v danom prípade naliehavý právny záujem na vyslovení povinnosti žalovaných zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. ... Napriek obrane žalovaných o nedostatku pasívnej legitímácie z dôvodu skončenia dražby, z ich vyjadrení nevyplývalo, že považujú dlh za splnený. Preto existuje stále reálna možnosť pokračovania výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou nositeľom pohľadávky - žalovaným v 1. rade prostredníctvom dražobníka. Naviac je potrebné zdôrazniť, že už pri podaní žaloby a pred začatím dobrovoľnej dražby z poskytnutého úveru 32.039,11 eura bolo uhradené zo strany žalobcu v 1. rade 23.165,05 eura. Potom prichádza do úvahy aj posúdenie primeranosti postupu pôvodného žalovaného v 1. rade a súčasného žalovaného v 1. rade pri vymáhaní dlhu predajom nehnuteľnosti, ktoré je obydľím trojgeneračnej rodiny. Naviac žalobcovia v konaní predložili dôkaz o stave splácaní úveru a potom bol postup pôvodného žalovaného v 1. rade a súčasného v 1. rade predajom nehnuteľnosti, ktoré je obydľím trojgeneračnej rodiny, nedôvodný a neadekvátny. ... Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov zmenil rozsudok súdu 1.inštancie podľa ust. § 388 CSP, na základe skutkového stavu, ktorý zistil súd 1. inštancie a vyhovel žalobe.“

2.2. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná 1/ (ďalej aj ako „dovolateľka 1/“) dovolanie podľa § 420 písm. f) a e) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhla zmeniť napadnuté odvolacie rozhodnutie a potvrdiť ostatný prvostupňový rozsudok alternatívne zrušiť odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a zaviesť žalobcov k náhrade trov konania.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) a e) CSP namietala nemožnosť strany reagovať na odvolacím súdom vyslovený právny názor a teda išlo o prekvapivé rozhodnutie. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na úplne rozdielnych (od súdu prvostupňového) záveroch vo vzťahu k celej podstate konania, ku ktorým sa žalovaní nemohli vyjadriť. Konanie odvolacieho súdu považovala za svojvoľné, nie nestranné, nepredvídateľné a arbitrárne, keďže prvostupňový súd skutkovo ustálil existenciu zabezpečenej pohľadávky vo výške cca 30.000 eur, pričom samotní žalobcovia potvrdili, že od postúpenia pohľadávky neplatili na dlh žiadne splátky. Namietala, že odvolací súd svojvoľne tvrdil skutkový stav iný, aký bol zistený prvostupňovým súdom, hoci nenariadil pojednávanie a nevykonával resp. nezopakoval dokazovanie. V tomto ohľade poukázala na ustanovenie § 383, § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP. Ďalej poukázala na neurčitosť a materiálnu nevykonateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia, keďže rozhodol o neidentifikovateľnom záložnom práve viaznucom na neznámom predmete (nie sú uvedené žiadne nehnuteľnosti, ktorých sa má uvedené týkať, resp. ktoré záložné právo zaťažuje). Odvolací súd teda rozhodol o predmete, ktorý nikto nenavrhol a zároveň rozhodol výrok, ktorý je materiálne nevykonateľný.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP poukázala predovšetkým na dovolacie rozhodnutia 8Cdo/147/2017, 5Cdo/113/2017 a 2Cdo/36/2019 a vyslovený názor (ktorý odvolací súd nerešpektoval), že záložnému veriteľovi nemožno uložiť rozsudkom časovo neobmedzenú povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva, ktorého predmetom sú dotknuté nehnuteľnosti, predajom vo verejnej dražbe, priamym predajom alebo odkúpením do svojho výhradného vlastníctva.

4. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala aj žalovaná 2/ (ďalej aj ako „dovolateľka 2/“) dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhla zmeniť napadnuté odvolacie rozhodnutie a potvrdiť ostatný prvostupňový rozsudok alternatívne zrušiť odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a zaviesť žalobcov k náhrade trov konania.

4.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom poukázala na to, že odvolací súd vydal tzv. prekvapivé rozhodnutie (§ 382 CSP), porušil ustanovenie § 384 CSP a presvedčivo neodôvodnil svoje rozhodnutie. V podstatnom ďalej uviedla, že prvostupňový súd dospel k záveru, že žalovaná 2/ nie je v danom spore pasívne legitimovaná, ktorú skutočnosť žalobcovia nenamietali ani v rámci podaného odvolania, v dôsledku čoho prvostupňový rozsudok v časti zamietnutia žaloby voči žalovanej 2/ nebol odvolaním napadnutý. Napriek tomu odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok aj voči nej. Žalovaná 2/ však nebola odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 382 CSP vyzvaná na vyjadrenie k aplikácii takého ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by sa na vec malo vzťahovať. Ďalej uviedla, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie je ani zrejmé akým spôsobom vykonal odvolací súd dokazovanie, z ktorého vyvodil záver o údajnom uhradení celého dlhu žalobcami, a to napriek tomu, že žalobcovia takúto skutočnosť v konaní procesne relevantným spôsobom netvrdili, preto nemohla byť ani predmetom dokazovania pred súdom prvej inštancie a súd prvej inštancie si ju vyhodnocoval len ako súvislosť s inou otázkou v spore - pomeru medzi dlhom a hodnotou nehnuteľnosti. Táto skutočnosť nebola žalobcami tvrdená, resp. namietaná ani v odvolaní proti rozsudku prvej inštancie (preto nezakladala odvolací prieskum v tomto smere).

4.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalovaná 2/ uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keď odvolací súd (zrejme) dospel k záveru, že žalovaná 2/ je v danom spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, napriek tomu, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu i vlastnej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je takýto záver nesprávny. Odvolací súd sa tak podľa názoru dovolateľky 2/ odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (i vlastnej). Odvolací súd zároveň takýto odklon žiadnym spôsobom v napadnutom rozhodnutí nevysvetlil. Poukázala na dovolacie rozhodnutia 3Cdo/192/2004, 6Cdo/214/2011, 5Cdo/224/2008 a uzavrela, že v čase vynesenia rozhodnutí súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu, nebolo tvrdené ani preukázané také konanie žalovanej 2/, ktoré by zakladalo hmotnoprávny vzťah so žalobcami, z ktorého by mohlo dôjsť k ohrozeniu vlastníckeho práva žalobcov (napr. uskutočnením dobrovoľnej dražby), preto neexistovala hmotnoprávne oprávnenie (povinnosť)

žalovanej 2/.

5. Žalovaná 1/ k dovolaniu žalovanej 2/ v podstatnom uviedla, že toto dovolanie je v plnom rozsahu dôvodné.

6. Žalobcovia sa k dovolaniam žalovanej 1/ a žalovanej 2/ nevyjadrili.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné a tiež dôvodné; v dôsledku jeho účinku dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

8. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. V danom prípade dovolatelia uplatnili dovolací dôvod (aj) v zmysle § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva; o takýto prípad išlo aj v posudzovanej veci.

11. Žalované v podanom dovolaní medzi iným namietali, že odvolací súd rozhodol prekvapivo a že nerešpektoval požiadavku viazanosti skutkovým stavom, keďže nezopakoval, ani nedoplnil dokazovanie (body 3.1. a 4.1.).

12. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

12.1. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné (napr. 7Cdo/1/2018, 2Cdo/33/2020, 7Cdo/129/2019, 7Cdo/21/2020, 2Cdo/275/2019, 7Cdo/238/2022, 7CdoPr/13/2023).

12.2. Citované ustanovenie je odrazom princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ktorý tvorí súčasť

princípu právnej istoty a práva na spravodlivý proces. Jeho účelom je zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí odvolacími súdmi, t. j. „prekvapeniu“ účastníkov konania v prípade možného iného právneho posúdenia veci odvolacím súdom bez toho, aby im bolo umožnené vyjadriť sa k použitiu iného ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce (I. ÚS 736/2016). Predvídateľnosť súdnych rozhodnutí sa prejavuje v tom, že odvolací súd v prípade meritórneho rozhodnutia o odvolaní ešte pred vyhlásením rozhodnutia oboznámi sporové strany so svojím v konaní ešte nevysloveným právnym názorom, ktorý je odlišný od právneho názoru uvedeného v rozhodnutí súdu prvej inštancie, a vytvorí stranám priestor, aby mohli k tomuto právnemu názoru zaujať stanovisko.

13. V zmysle ustanovenia § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám (§ 384 ods. 1 CSP). Na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

13.1. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že ak odvolací súd v rámci preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie dôjde k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie zopakuje. Uvedená povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde má odvolací súd iný názor na spoľahlivosť dôkazného prostriedku. Zároveň, ak chce odvolací súd vstúpiť do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, obligatórne musí byť nariadené odvolacie pojednávanie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1279-1287).

13.2. Odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie sú však značne obmedzené, pretože v zásade je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. V prípade pochybností o jeho správnosti má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal tak, že opakovane vykonal dôkazy vykonané súdom prvej inštancie alebo vykonal nové dôkazy. Podmienenie zmeny skutkových záverov ustálených súdom prvej inštancie opakovaním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva z požiadavky rešpektovať zásadu priamosti a ústnosti civilného konania, ktorá má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky, ako pre súd prvej inštancie. Zásada priamosti je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvej inštancie. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je uvedená zásada oproti konaniu pred súdom prvej inštancie ešte sprísnená, pričom pre opakovanie dôkazov platia tie isté procesné postupy ako pri vykonávaní pôvodného dôkazu (rozhodnutie najvyššieho súdu z 26. septembra 2018 sp. zn. 4Cdo/98/2017).

14. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že odvolací súd v súvislosti s odvolaním podaným žalobcami prejednal vec bez nariadenia pojednávania, bez výzvy strán sporu v zmysle § 382 CSP a bez zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 384 ods. 1 CSP). Uvedené vyplýva predovšetkým z obsahu zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku z 23. marca 2021 (č. I. 638 spisu).

14.1. Odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok, ktorým bola zamietnutá žaloba tak, že určil povinnosť žalovaným zdržať sa (bližšie neurčeného, pozn.) výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Nosné dôvody zmeňujúceho odvolacieho rozhodnutia spočívali v jeho zistení, že žalobcovia v konaní predložili dôkazy o úplnom vyrovnaní dlhu. Dovolací súd k uvedenému uvádza, že prvostupňový súd sa touto otázkou explicitne nezaoberal. V tejto súvislosti naopak vychádzal z ním zisteného skutkového stavu, že dlh zo zmluvy o úvere bol k 16. decembru 2017 (t.j. pred postúpením pohľadávky) vo výške okolo 30.000 eur, pričom od postúpenia pohľadávky žalobca 1/ neplatil na dlh žiadne splátky. Odvolací súd ku skutkovému stavu zistenému prvostupňovým súdom najskôr poukázal na to, že prvostupňový súd ním zistené skutočnosti nesprávne tak skutkovo, ako aj právne posúdil, aby následne (rozporuplne) uviedol, že „... zmenil rozsudok súdu 1.inštancie ... na základe skutkového

stavu, ktorý zistil súd 1. inštancie a vyhovel žalobe.". Už na prvý pohľad je zrejmé, že nosné dôvody, na ktorých založil odvolací súd svoje zmeňujúce rozhodnutie netvorili skutkový základ zistený prvostupňovým súdom (z ktorého tento vychádzal), že odvolací súd zákonne konformným spôsobom nedoplnil ani nezopakoval dokazovanie, ani vo veci nenariadil pojednávanie. Rovnako tak si odvolací súd vo vzťahu k právnej zmene nesplnil manudukčnú povinnosť.

14.2. Vyššie uvedené primerane platí aj v súvislosti s posúdením otázky pasívnej legitímácie žalovanej 2/, na ktorú jej argumentáciu dovolací súd v ďalšom poukazuje (pozri bod 4.1.).

14.3. V neposlednom rade rovnako tak bez potreby hlbšej právnej argumentácie dôvodnou bola (aj) argumentácia žalovanej 1/ poukazujúca na zmatečnosť zmeňujúceho odvolacieho výroku v dôsledku jeho nedostatočnej konkretizácie a tým aj jeho materiálnej nevykonateľnosti (bod 3.1. in fine). Dovolací súd v zhode s právnou doktrínou poznamenáva, že „výrok konečného rozsudku je determinovaný žalobným návrhom v takom znení, aké žalobca uviedol v žalobe (§ 132 ods. 1) alebo aké pripustil súd uznesením v prípade zmeny žaloby (§ 142) ... Výrok rozsudku musí byť dostatočne určitý, aby ho bolo možné nútene vykonať. Požiadavka materiálnej vykonateľnosti rozsudku zahŕňa okrem iného potrebu jednoznačného vymedzenia práv a povinností, o ktorých sa rozhodlo vrátane ich rozsahu a lehoty na plnenie. Preto je nevyhnutné, aby výrok bol formulovaný presne, jasne, výstižne a zrozumiteľne" (pozri: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 873 - 877).

15. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že vydaniu napadnutého odvolacieho rozhodnutia predchádzali zásadné procesné pochybenia, v dôsledku čoho možno konštatovať, že zo strany odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces strán sporu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

16. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania (vzhľadom na zrušenie odvolacieho rozsudku len v časti, pozri aj dovolací výrok o trovách konania, pozn.) a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. Nakoľko dovolací súd uznal prípustnosť a dôvodnosť dovolacích námietok vyplývajúcich z § 420 písm. f) CSP, tak sa ďalej nezaoberal prípustnosťou a dôvodnosťou ostatných námietok žalovaných týkajúcich sa nesprávneho právneho posúdenia veci (body 3.2. a 4.2.). Napriek uvedenému sa javí byť vhodné, aby odvolací súd v rámci jeho nového rozhodnutia primerane reagoval (aj) na tieto žalovanými v dovolaní nastolené právne pripomienky (pokiaľ budú príčinné k nosným právnym dôvodom, pozn.), a to v záujme presvedčivosti a jednoznačnosti svojho rozhodnutia.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.